

ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ

ได้ผ่านการตรวจประเมินคุณภาพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 1 หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน
ประกาศลำดับที่ 518

 | MAC EDUCATION

ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ 20001-1003

หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ

กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562

สมคิด มิมมา

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

สมคิด มิมมา.

ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (20001-1003).-- กรุงเทพฯ : แม็คเ็ดดูเคชั่น, 2562.
280 หน้า.

1. ธุรกิจ. 2. ผู้ประกอบการ. I. ชื่อเรื่อง.

658

ISBN 978-616-345-013-5

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

MAC EDUCATION

ผู้เขียน : สมคิด มิมมา
ผู้ทรงคุณวุฒิ : สมพิศ เล็กเฟื่องฟู
การสั่งซื้อ : ส่งธนาคิตส์จ่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าว ในนาม บริษัท แม็คเ็ดดูเคชั่น จำกัด
เลขที่ 9/99 อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว 38 ถนนลาดพร้าว แขวงจันทระเกษม
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
☎ : 0-2938-2022-7 FAX : 0-2938-2028
www.MACeducation.com

พิมพ์ครั้งที่ : 1
จำนวนที่พิมพ์ : 5,000 เล่ม
ราคาจำหน่าย : 124 บาท
ปีที่พิมพ์ : 2562
พิมพ์ที่ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด

(สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนั้นนอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร)

คำนำ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อมุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพอิสระ เป็นผู้ประกอบการที่มีคุณภาพ หรือประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน

บริษัท แม็คเอดูเคชั่น จำกัด ผู้ผลิตและจำหน่ายหนังสือเรียน สื่อการเรียนรู้ และวารสารทางการศึกษา ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา ตระหนักถึงภารกิจสำคัญในการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริม การศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้บรรลุผลสมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการและ ผู้สอนทั้งในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการวิเคราะห์ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ในแต่ละสาขาวิชาเพื่อจัดทำสื่อการเรียนรู้ อันประกอบด้วย

1. หนังสือเรียนที่จัดทำให้ตรงกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา ทั้งนี้โดยคำนึงถึงสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะแกนกลาง และด้านสมรรถนะวิชาชีพ

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปปรับให้เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนและจุดเน้นของสถานศึกษา

จุดเด่นของหนังสือเรียนชุดใหม่ มีดังนี้

1. นำเสนอในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้ ที่เนื้อหาเหมาะสมต่อการเรียนรู้ แต่ยังคงไว้ซึ่งความเข้มข้นและทันสมัย ทั้งนี้เนื้อหาในหนังสือเรียนมุ่งเน้นให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ หลักการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) และการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

2. แทรกกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ กิจกรรมตามสมรรถนะรายวิชา กิจกรรมการฝึกกระบวนการคิด (Thinking Skills) และกิจกรรมบูรณาการให้แก่ผู้เรียน

3. พัฒนาสมรรถนะแกนกลางและสมรรถนะวิชาชีพผ่านกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้ใบช่วยสอนเป็นสื่อ สำหรับการฝึกกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น การเรียนรู้จากโครงงาน (Project-based Learning)

4. มีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยจัดทำแบบทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ประจำหน่วยเรียนนั้นๆ ท้ายหน่วยการเรียนรู้ทุกหน่วย

5. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสืบค้นความรู้ ดังนั้นหนังสือเรียนอาชีวศึกษา แม็ค 4.0 จึงได้มีการเสริมเนื้อหาเพิ่มเติมที่ได้ผ่านการคัดกรองมาแล้วว่าเหมาะสมกับการเรียนรู้แทรกไว้ในเนื้อหาบางหน่วย

โดยใช้สัญลักษณ์   ผู้เรียนสามารถใช้สมาร์ทโฟนสแกน QR Code หรือเปิดในเว็บไซต์ maceducation.com ซึ่งมีฐานข้อมูลที่สามารถ Download มาศึกษาได้

บริษัท แม็คเอดูเคชั่น จำกัด ขอขอบคุณสถานศึกษา ครู คณาจารย์ ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ที่สนใจทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจในสื่อการเรียนรู้ของบริษัท บริษัทหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสื่อการเรียนรู้ชุดนี้จะมีส่วนช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทัดเทียมระดับสากลต่อไป

บริษัท แม็คเอดูเคชั่น จำกัด

รหัส 20001-1003

วิชาการธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ
ทฤษฎี 1 ชั่วโมง ปฏิบัติ 2 ชั่วโมง 2 หน่วยกิต

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. เข้าใจเกี่ยวกับหลักการวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ หลักการจัดการการเงิน หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตเบื้องต้น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. สามารถจัดทำแผนธุรกิจอย่างง่าย โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต
3. มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการ และมีกึ๋นสั้ยในการทำงานด้วยความรับผิดชอบ ชัยัน ประหยัดและอดทน

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ หลักการจัดการการเงิน หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตเบื้องต้น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำแผนธุรกิจอย่างง่าย
3. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนและดำเนินงาน
4. ประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตในการวางแผนและดำเนินงาน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ การออมและการลงทุน ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ การจัดหาและวางแผนทางการเงิน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ รูปแบบและการจัดทำแผนธุรกิจ หลักเบื้องต้นในการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตในองค์กร และการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ

ตารางวิเคราะห์สมรรถนะประจำหน่วย

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะประจำหน่วย
1	ความรู้พื้นฐานในการประกอบธุรกิจ	แสดงความรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานในการประกอบธุรกิจ
2	การวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ	แสดงความรู้เกี่ยวกับการวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ
3	การเป็นผู้ประกอบการ	แสดงความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ
4	การออมและการลงทุน	แสดงความรู้เกี่ยวกับการออมและการลงทุน
5	การจัดหาเงินทุนและการวางแผนทางการเงิน	แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนและการวางแผนทางการเงิน
6	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ	แสดงความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ
7	การบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต	แสดงความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต
8	การจัดทำแผนธุรกิจ	แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนธุรกิจ
9	การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเป็นผู้ประกอบการ	แสดงความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเป็นผู้ประกอบการ

สารบัญ

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้พื้นฐานในการประกอบธุรกิจ

1

1. ความหมายและความสำคัญของธุรกิจ 2
2. จุดมุ่งหมายของการดำเนินธุรกิจ 3
3. ลักษณะทั่วไปของธุรกิจ 4
4. ปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ 5
5. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ 7
6. ประเภทของธุรกิจ 10
7. รูปแบบการดำเนินธุรกิจ 15

แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้ 28

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ

32

1. การกำหนดเป้าหมายในชีวิต 33
2. การวางแผนเป้าหมายชีวิต 34
3. การวางแผนในแต่ละช่วงชีวิตของบุคคล 37
4. การวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ 40
5. เทคนิคการกำหนดเป้าหมายสู่ความสำเร็จในชีวิต 44
6. หลักปฏิบัติสู่เป้าหมายชีวิต 45
7. การวางแผนการประกอบอาชีพ 48

แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้ 54

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การเป็นผู้ประกอบการ

58

1. แนวคิดการเป็นผู้ประกอบการ 59
2. ปรัชญาในการดำเนินธุรกิจ 66
3. คุณสมบัติของผู้ประกอบการ 68
4. จริยธรรมของผู้ประกอบการ 71

แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้ 78

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การออมและการลงทุน	82
1. การออม	83
2. การลงทุน	92
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	104
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การจัดหาเงินทุนและการวางแผนทางการเงิน	107
1. การจัดหาเงินทุน	108
2. การวางแผนทางการเงิน	116
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	127
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการ	130
1. นิติกรรม	131
2. ความผิดทางแพ่งและทางอาญา	133
3. กฎหมายการจดทะเบียนพาณิชย์	137
4. กฎหมายคุ้มครองแรงงาน	138
5. กฎหมายเงินทดแทน	145
6. กฎหมายประกันสังคม	148
7. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	149
8. กฎหมายการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์	158
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	165
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต	169
1. การบริหารงานคุณภาพ	170
2. การเพิ่มผลผลิต	180
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	193
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การจัดทำแผนธุรกิจ	197
1. ความหมายของแผนธุรกิจ	198
2. ความสำคัญของแผนธุรกิจ	198
3. ประโยชน์ของแผนธุรกิจ	199

	หน้า
4. แนวคิดของแผนธุรกิจที่ดี	199
5. ส่วนประกอบของแผนธุรกิจ	200
6. ขั้นตอนการเขียนแผนธุรกิจ	225
7. ตัวอย่างแผนธุรกิจ	228
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	245
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเป็นผู้ประกอบการ	249
1. คำนิยามและเงื่อนไขของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	251
2. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	252
3. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการประกอบธุรกิจ	252
4. บันได 3 ขั้นสู่การประกอบธุรกิจแบบพอเพียง	258
5. หลักการดำรงชีวิตแบบพอเพียง	259
6. คุณประโยชน์ที่จะได้จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้	260
7. การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	261
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	267
บรรณานุกรม	271
ดัชนี	272

ความรู้พื้นฐานใน การประกอบธุรกิจ

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของธุรกิจ
2. จุดมุ่งหมายของการดำเนินธุรกิจ
3. ลักษณะทั่วไปของธุรกิจ
4. ปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ
5. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ
6. ประเภทของธุรกิจ
7. รูปแบบการดำเนินธุรกิจ

ความรู้พื้นฐานใน การประกอบธุรกิจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของธุรกิจได้
2. บอกจุดมุ่งหมายของการดำเนินธุรกิจได้
3. อธิบายลักษณะทั่วไปของธุรกิจได้
4. อธิบายปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจได้
5. บอกสภาพแวดล้อมทางธุรกิจได้
6. บอกประเภทของธุรกิจได้
7. บอกรูปแบบการดำเนินธุรกิจได้

สมรรถนะประจำหน่วย

แสดงความรู้เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานในการประกอบธุรกิจ

ความรู้พื้นฐานในการประกอบธุรกิจ

ธุรกิจเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้มีการผลิตสินค้าและบริการ มีการซื้อขายแลกเปลี่ยน มีการจัดจำหน่าย และกระจายสินค้า โดยได้รับประโยชน์หรือกำไรจากกิจกรรมนั้น ธุรกิจมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันมาก เพราะนอกจากจะเป็นองค์กรที่ผลิตสินค้าหรือบริการที่เป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิตหรือปัจจัย 4 แล้ว การประกอบธุรกิจต่าง ๆ ทั้งขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ตาม วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจคือกำไร เพราะเป็นแรงจูงใจของการดำเนินการทางธุรกิจ ก่อให้เกิดการแข่งขันและการขยายตัวทางธุรกิจให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

1. ความหมายและความสำคัญของธุรกิจ

ธุรกิจมีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตประจำวันและมีความจำเป็นต่อเศรษฐกิจ เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการเป็นพื้นฐาน และเพื่อชวนขายให้ได้มาซึ่งสิ่งต่าง ๆ มาบำบัดความต้องการของตนเองและครอบครัวจึงก่อให้เกิดกิจกรรม (Activities) ประเภทต่าง ๆ ที่ถือว่าเป็นธุรกิจขึ้น

1.1 ความหมายของธุรกิจ

ธุรกิจ (Business) หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างซึ่งมีความเกี่ยวพันในวงการของสถาบันเพื่อที่จะจำหน่าย และให้บริการภายใต้กฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้โดยมีความสัมพันธ์กับบริการอื่นและกลุ่มผู้ทำงานร่วมมือให้บรรลุถึงจุดหมายอันเดียวกันคือความสำเร็จของหน่วยงาน

ธุรกิจ (Business) หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้กระทำการร่วมกันที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจัดจำหน่าย และการบริการ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของตนเอง ผู้บริโภค และสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาผลกำไรจากการกระทำกิจกรรมนั้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า “ธุรกิจ” หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจัดจำหน่าย และการบริการ โดยภายในหน่วยงานหรือธุรกิจนั้น ๆ มีการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาผสมผสานกันอย่างมีระบบมีระเบียบตามกฎหมาย เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้บริโภค ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดผลประโยชน์หรือบรรลุตามเป้าหมายของธุรกิจ

1.2 ความสำคัญของธุรกิจ

การดำเนินธุรกิจมีความสำคัญต่อประชาชน ต่อองค์กรธุรกิจ และต่อประเทศชาติ ดังนี้

1.2.1 ความสำคัญของธุรกิจต่อประชาชน มีดังนี้

1) ทำให้ประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้น เนื่องจากประชาชนมีงานทำ มีรายได้ที่จะนำมาจับจ่ายใช้สอย ทำให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

2) ทำให้ประชาชนสามารถเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลายขึ้น เนื่องจากธุรกิจการผลิตที่มีการแข่งขันกันผลิตมากขึ้น ส่งผลให้มีสินค้าให้เลือกซื้อมากขึ้น

3) ทำให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ จากธุรกิจ เช่น นักการตลาดออนไลน์ นักการตลาดสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

1.2.2 ความสำคัญของธุรกิจต่อองค์กรธุรกิจ มีดังนี้

1) ทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จเร็วขึ้น เนื่องจากการดำเนินธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ เพราะใช้หลักการจัดการด้านธุรกิจเป็นแนวทางในการทำธุรกิจ

2) ทำให้เกิดธุรกิจใหม่ ๆ เช่น ธุรกิจโลจิสติกส์ ธุรกิจการตลาดออนไลน์ เป็นต้น

3) ทำให้มีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัยขึ้น เช่น การนำเครื่องจักรที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ การใช้อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

1.2.3 ความสำคัญของธุรกิจต่อประเทศชาติ มีดังนี้

1) ทำให้รัฐบาลมีรายได้จากการเก็บภาษีจากผู้ประกอบการที่มีผลกำไรเพื่อนำมาพัฒนาประเทศมากขึ้น

2) ทำให้เศรษฐกิจของประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น เนื่องจากมีนักธุรกิจนำเงินมาลงทุนเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ

2. จุดมุ่งหมายของการดำเนินธุรกิจ

จุดมุ่งหมายของการดำเนินธุรกิจคือต้องการให้ได้กำไรมากที่สุด (Maximized Profit) ซึ่งต่างจากการดำเนินงานของหน่วยราชการและองค์กรการกุศล ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการให้บริการแก่ประชาชนโดยไม่หวังผลตอบแทน ในการประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นกิจการขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ล้วนแต่มีความมุ่งหวังเพื่อแสวงหาผลกำไรทั้งสิ้น และมีจุดมุ่งหมายอื่นอีกในการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แผนภาพแสดงจุดมุ่งหมายของการดำเนินธุรกิจ

- 2.1 เพื่อแสวงหาผลกำไร เป็นการวัดความสามารถของผู้บริหารธุรกิจว่าสามารถทำอะไรให้แกกิจการ
- 2.2 เพื่อผลตอบแทนจากการลงทุน เป็นการชดเชยเงินลงทุนที่ต้องเสียไปจากการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 2.3 เพื่อความเจริญเติบโตของกิจการ เป็นการแสดงถึงความมั่นคงของธุรกิจว่าสามารถที่จะขยายกิจการเพิ่มขึ้น
- 2.4 เพื่อความมีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของสังคม
- 2.5 เพื่อความอยู่รอด ในภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำจะประคองตัวไม่ให้ล้มละลาย ต้องใช้ทักษะด้านการบริหารเพื่อทำให้ธุรกิจอยู่ได้

3. ลักษณะทั่วไปของธุรกิจ

ธุรกิจเกิดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะบำบัดหรือสนองตอบความต้องการของมวลมนุษย์ จนกิจกรรมนั้นหรือบริการนั้นกลายเป็นอาชีพเพื่อให้มนุษย์ได้รับความสะดวกสบาย ได้รับความพึงพอใจสูงสุด ธุรกิจจึงเป็นแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานและเป็นแหล่งที่ใช้ทรัพยากรมากที่สุด รวมทั้งเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดรายได้และภาษีอากร ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการเกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม ความสำเร็จของธุรกิจจึงขึ้นอยู่กับความสามารถและความชำนาญของมนุษย์ เพราะคนคือสิ่งสำคัญในการประกอบการ เป็นผู้วางรากฐาน และนโยบายต่าง ๆ ในการประกอบธุรกิจ ลักษณะทั่วไปของธุรกิจสามารถแบ่งได้ดังนี้

3.1 สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ เนื่องจากธุรกิจมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อผู้บริโภคโดยการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภค และดำเนินการผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น

3.2 ทำให้ประชาชนในประเทศมีงานทำ เมื่อธุรกิจวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภคและดำเนินการผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อตอบสนองความต้องการจึงทำให้เกิดการจ้างงาน สร้างอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินธุรกิจการผลิตสินค้าเพื่อขาย และอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การจัดจำหน่าย เป็นต้น

3.3 พนักงานพึงพอใจในผลตอบแทนจากธุรกิจ ธุรกิจสามารถจ่ายค่าจ้างให้กับพนักงานได้ตามที่ตกลงกันไว้ตามความรู้ความสามารถของพนักงาน

3.4 การดำเนินธุรกิจเป็นไปตามเป้าหมายที่ธุรกิจกำหนด เป้าหมายของธุรกิจคือกำไร ดังนั้นการดำเนินธุรกิจต้องแสวงหาผลกำไรตามที่กำหนด

3.5 ผลิตสินค้าจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ธุรกิจสามารถผลิตสินค้าจำหน่ายภายในประเทศเมื่อเหลือจำหน่ายในประเทศแล้วจึงส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ หรือผลิตเพื่อการส่งออกโดยตรง เพื่อสร้างรายได้เข้าประเทศอีกด้วย

3.6 นำเทคนิคการผลิตที่ทันสมัยมาใช้ในการผลิต การผลิตที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลง ซึ่งจะส่งผลทำให้ธุรกิจได้กำไรมากขึ้น

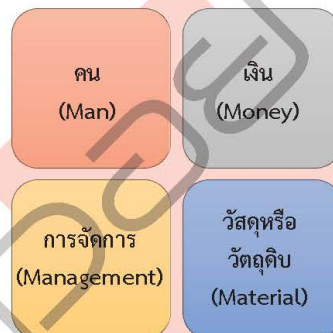
3.7 สร้างและผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ในจำนวนที่เพียงพอจากกระบวนการจัดจำหน่ายที่หลากหลายรูปแบบ และการส่งเสริมการตลาดที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าและบริการของธุรกิจ ทำให้ผู้บริโภคได้รับความสะดวกสบายในการจัดหาสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างรวดเร็ว และรู้จักเลือกบริโภคอย่างชาญฉลาด

3.8 ก่อให้เกิดธุรกิจขยายไปทั่วภูมิภาคของประเทศ เมื่อธุรกิจมีความเจริญเติบโตก็สามารถขยายกิจการได้มากขึ้น โดยเฉพาะการขยายสาขาไปสู่ภูมิภาค ส่งผลให้เกิดการกระจายความเจริญของภูมิภาค ประชาชนในภูมิภาคมีงานทำ มีรายได้มากขึ้น

3.9 มีความสัมพันธ์กับชุมชนและสังคม ธุรกิจต้องอาศัยชุมชน ชุมชนต้องอาศัยธุรกิจ การดำเนินธุรกิจทำให้ผู้เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคได้ด้วยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับภาวะการณ์และสถานการณ์ของผู้บริโภคด้วยการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในปริมาณในเวลาในสถานที่ที่ผู้บริโภคมีความต้องการในราคาที่ผู้บริโภคมีกำลังการซื้อ และโอนความเป็นเจ้าของได้อย่างสะดวก เป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์กับผู้บริโภค ชุมชน และสังคม

4. ปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ

การดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านที่มีผลกระทบที่จะทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลว ซึ่งปัจจัยพื้นฐานที่ต้องพิจารณาประกอบด้วย 4 ประการ หรือ 4 M's ได้แก่

ภาพที่ 1.2 แผนภาพแสดงปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ

4.1 คน (Man) ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะธุรกิจต่าง ๆ เกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความคิดของคน มีคนเป็นผู้ดำเนินการหรือเป็นผู้จัดการจึงจะทำให้เกิดกิจกรรมทางธุรกิจหลายรูปแบบ ซึ่งในวงจรธุรกิจมีคนหลายระดับ หลายรูปแบบ ทั้งระดับผู้บริหาร ผู้ใช้แรงงาน ร่วมกันดำเนินการจึงจะทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ

4.2 เงิน (Money) เงินทุนเป็นปัจจัยในการดำเนินธุรกิจอีกชนิดหนึ่งที่ต้องนำมาใช้ในการลงทุนเพื่อให้เกิดการประกอบธุรกิจ โดยธุรกิจแต่ละประเภทจะใช้ปริมาณเงินทุนที่แตกต่างกัน ธุรกิจขนาดใหญ่ย่อมใช้เงินทุนสูงกว่าธุรกิจขนาดเล็กกว่า ดังนั้นผู้ประกอบการจึงต้องมีการวางแผนในการใช้เงินทุนและการจัดหาเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจไม่ประสบปัญหาด้านเงินทุน และก่อให้เกิดผลตอบแทนสูงสุด คู่กับเงินที่นำมาลงทุน

4.3 วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) ในการผลิตสินค้าต้องอาศัยวัตถุดิบในการผลิตค่อนข้างมาก ผู้บริหารจึงต้องรู้จักการบริหารวัตถุดิบให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดต้นทุนด้านวัตถุดิบต่ำสุด อันจะส่งผลให้ธุรกิจมีผลกำไรสูงสุดตามมา

4.4 การจัดการ (Management) เป็นการจัดการ การวางแผนนโยบาย หรือการวางแผนงานในด้านการใช้ปัจจัยการผลิตให้เหมาะสม

กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจที่ 1.1

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายของธุรกิจมาพอเข้าใจ
2. ความสำคัญของธุรกิจมีอะไรบ้าง
3. จงบอกจุดมุ่งหมายของการดำเนินธุรกิจ
4. ลักษณะทั่วไปของธุรกิจมีอะไรบ้าง
5. ปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจมีอะไรบ้าง

กิจกรรมตามสมรรถนะวิชาชีพที่ 1.1 เรื่อง ความสำคัญของธุรกิจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

บอกความสำคัญของธุรกิจได้

กิจกรรม

1. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน
2. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่องความสำคัญของธุรกิจ พร้อมเตรียมแผ่นภาพประกอบเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
3. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำแผ่นภาพเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ มาพิจารณาร่วมกัน แล้วระดมสมองว่าเป็นความสำคัญของธุรกิจด้านใด
4. ผู้สอนสุ่มเรียกตัวแทนกลุ่มนำเสนอตามหัวข้อที่ผู้สอนเลือกให้โดยใช้แผ่นภาพประกอบนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 4.1 ความสำคัญของธุรกิจต่อประชาชน
 - 4.2 ความสำคัญของธุรกิจต่อองค์กรธุรกิจ
 - 4.3 ความสำคัญของธุรกิจต่อประเทศชาติ
5. ให้ผู้เรียนทุกกลุ่มแสดงความคิดเห็นร่วมกัน
6. ให้ผู้เรียนเก็บรวบรวมผลงานส่งผู้สอนเพื่อประเมินผลงาน

5. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ คือ สิ่งต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กรในทางใดทางหนึ่ง อิทธิพลเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) เป็นสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่ผู้ประกอบการสามารถควบคุมได้ และสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่ผู้ประกอบการไม่สามารถควบคุมได้

5.1 สภาพแวดล้อมภายในธุรกิจ

สภาพแวดล้อมภายในธุรกิจ คือ สภาวะแวดล้อมที่ธุรกิจสามารถควบคุมได้ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ธุรกิจสามารถกำหนดและควบคุมได้ และเป็นไปตามความต้องการของธุรกิจ ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อโปรแกรมการตลาดของธุรกิจ โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนของธุรกิจแล้วนำไปเปรียบเทียบกับคู่แข่งชั้น ประกอบด้วย

5.1.1 สภาพแวดล้อมด้านการตลาด (Marketing Environment) ประกอบด้วย 4Ps

1) ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง ตัวสินค้าหรือบริการที่ธุรกิจผลิตขึ้นหรือจัดหาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เป็นปัจจัยแรกที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานทางการตลาด เพราะการผลิตหรือการจัดหาผลิตภัณฑ์ได้ตรงความต้องการของผู้บริโภคจะทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับแก่ผู้บริโภคหรือผู้ใช้และตลาดเป้าหมาย ฉะนั้นผู้ประกอบการจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดการผลิตในด้านการพัฒนา การจัดทำมาตรฐาน การจัดกลุ่มผลิตภัณฑ์ และการเพิ่มผลผลิตให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

2) ราคา (Price) หมายถึง มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ธุรกิจผลิตหรือจัดมาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค มูลค่าของสินค้าหรือบริการจะต้องมีความสอดคล้องกับอรรถประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคจะได้รับเป็นสำคัญ การที่ธุรกิจจะกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ให้อยู่ในระดับใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับอำนาจซื้อ พฤติกรรม รวมถึงกิจกรรมทางการตลาดที่ต้องดำเนินการ เช่น การโฆษณา การส่งเสริมการขาย ตลอดจนเป้าหมายในการดำเนินงานที่ธุรกิจกำหนดไว้ เช่น ผลตอบแทนหรือกำไร การเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด เป็นต้น

3) สถานที่จำหน่าย (Place) หมายถึง กิจกรรมในการทำให้สินค้าหรือบริการเกิดการเคลื่อนย้ายจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคหรือผู้ใช้ต้องถูกต้องและเหมาะสมตามความต้องการ รายการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต้องกระทำอย่างรวดเร็ว ทันเวลาที่ผู้บริโภคต้องการในสถานที่ที่เหมาะสม มิฉะนั้นจะทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นหมดคุณค่าไปได้

4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึง กิจกรรมทางการตลาดที่นำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ หรือบริการที่กิจการเสนอแก่ตลาด เพื่อให้ผู้บริโภคหรือผู้ใช้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่กิจการเสนอ ในประเภทของสินค้าหรือบริการว่ามีอะไรบ้าง มีประโยชน์อย่างไร จำหน่ายที่ไหน ราคาเท่าไร เป็นปัจจัยที่จะกระตุ้นให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อเร็วขึ้น ได้แก่ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย และการขายโดยพนักงานขาย

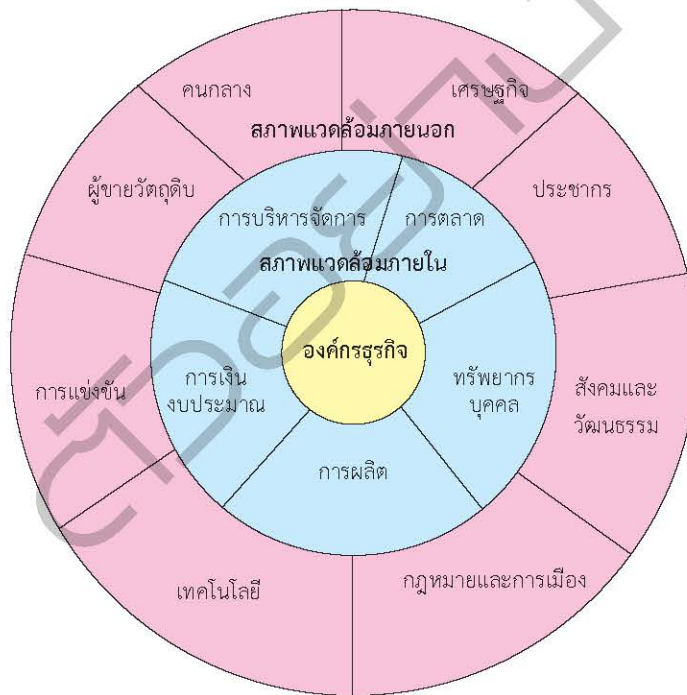
ส่วนประสมทางการตลาด หรือ 4Ps จัดเป็นปัจจัยภายในที่สามารถควบคุมได้ เพราะกิจการสามารถปรับเปลี่ยนปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ไปตามความเหมาะสม ส่วนการจะปรับเปลี่ยนไปในทิศทางใดต้องให้สอดคล้องกับปัจจัยภายนอกด้วย เช่น ผู้ประกอบการต้องผลิตหรือจัดหาสินค้าที่มีลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและกำหนดระดับราคาที่ผู้บริโภคสามารถซื้อได้ เพื่อผู้บริโภคหรือผู้ใช้สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อได้อย่างเหมาะสม ที่สำคัญการดำเนินการเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 4 ประการนี้ ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่พึงงามของสังคม การดำเนินงานธุรกิจจึงจะประสบผลสำเร็จและสามารถอยู่ในตลาดได้ตลอดไป

5.1.2 ทรัพยากรบุคคล (Human Resource) เป็นปัจจัยที่อยู่ในองค์กรธุรกิจตั้งแต่ผู้บริหารสูงสุดจนถึงผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง ธุรกิจสามารถกำหนดคุณสมบัติและมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนได้ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนไปเพื่อให้องค์กรธุรกิจมีประสิทธิภาพสูงสุด

5.1.3 การผลิต (Production) ระบบการผลิตสามารถปรับกระบวนการผลิตได้ตามความต้องการของตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีการประสานงานกับฝ่ายการตลาดที่ทำการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกัน

5.1.4 การเงินงบประมาณ (Finance) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดหางบประมาณรายรับ-รายจ่ายของกิจการ การจัดหาแหล่งเงินทุนว่าจะหามาจากแหล่งใด และการพิจารณาการใช้จ่ายเงิน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรธุรกิจ

5.1.5 การบริหารจัดการ (Management) เป็นขีดความสามารถของผู้บริหารธุรกิจทุกระดับที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในปัจจุบันธุรกิจจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่ดีที่มีเป้าหมายสู่ความสำเร็จของธุรกิจที่จะตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจแก่ผู้บริโภค

ภาพที่ 1.3 แผนภาพแสดงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

5.2 สภาพแวดล้อมภายนอกธุรกิจ

สภาพแวดล้อมภายนอกธุรกิจ คือ ภาวะแวดล้อมที่ธุรกิจไม่สามารถควบคุมได้ ปัจจัยกลุ่มนี้ หมายถึง ปัจจัยบังคับภายนอกธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อระบบการตลาด ถือว่าเป็นปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrollable) แต่มีอิทธิพลต่อระบบการตลาด คือสร้างโอกาสหรืออุปสรรคแก่ธุรกิจ ประกอบด้วย

5.2.1 เศรษฐกิจ (Economic) สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันอัตราการเจริญเติบโตมีแนวโน้มที่ลดลง และอัตราการเพิ่มของประชากรก็ลดลงด้วย แต่ปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เช่น ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มสูงขึ้น ทรัพยากรบางชนิดมีน้อยลงและเริ่มขาดแคลน จึงทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะล่อตัวลง ธุรกิจทั่วไปได้รับผลกระทบจากปัจจัยดังกล่าวด้วย ดังนั้นองค์กรธุรกิจจะต้องติดตามทิศทางการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและเศรษฐกิจโลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อจะได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์อยู่เสมอ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ ได้แก่

- 1) ภาวะเงินเฟ้อ
- 2) อัตราดอกเบี้ย
- 3) ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง
- 4) อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

5.2.2 ประชากร (Demographic) ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องศึกษาความเคลื่อนไหวของประชากรเกี่ยวกับอัตราการเพิ่มและการลดของประชากร การอพยพและการย้ายถิ่นของประชากร ลักษณะการกระจายของประชากร รายได้ เพศ อายุ การศึกษา ซึ่งมีผลกระทบต่อธุรกิจ เช่น อัตราการเกิดของประชากรลดลงทำให้ประชากรเด็กลดลง สินค้าสำหรับเด็กก็ได้รับผลกระทบด้วย เป็นต้น

5.2.3 สังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural) วัฒนธรรมและประเพณีในสังคมจะมีอิทธิพลต่อรูปแบบพฤติกรรมของคนในสังคม ตลอดจนเป็นตัวกำหนดรูปแบบระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของสังคม ผู้ประกอบการจะต้องรู้ถึงแบบการดำรงชีวิต ค่านิยม ทัศนคติและความเชื่อของคนในสังคมที่มีความแตกต่างกันในแต่ละสังคม ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาในสังคม เช่น การแต่งงาน การรับประทานอาหาร เป็นต้น

5.2.4 กฎหมายและการเมือง (Political and Legal) กฎหมายและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครอง มีผลกระทบต่อธุรกิจเป็นอย่างมาก ได้แก่ กฎหมาย พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศของทางราชการ ตลอดจนระเบียบข้อบังคับของการปกครองท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลที่องค์กรธุรกิจจะต้องปฏิบัติตาม ทำให้ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างเสรี การที่รัฐต้องออกกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ เนื่องจากต้องการป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของสังคม

5.2.5 เทคโนโลยี (Technologies) เป็นปัจจัยที่เข้ามามีบทบาทมากต่อการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจการผลิต การจัดจำหน่าย ตลอดจนธุรกิจบริการ การนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้จะทำให้ธุรกิจการผลิตลดต้นทุนการผลิตลง ส่งผลให้ราคาสินค้าที่ผลิตโดยเครื่องมือเครื่องจักรที่ผลิตโดยเทคโนโลยีที่ทันสมัยลดลง เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น และทำให้ประชาชนมีความสะดวกสบายมากขึ้น กินดีอยู่ดีมากขึ้น แต่จะเกิดปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและสังคม เช่น สภาวะแวดล้อมเป็นพิษ การจราจรติดขัด การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตบางเว็บไซต์ก่อให้เกิดปัญหาแก๊งเยาวชน ทำให้เกิดอาชญากรรมหรือพฤติกรรมที่ไม่ดี ตลอดจนทำให้เยาวชนใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ก่อความเดือดร้อนต่อครอบครัวได้

5.2.6 การแข่งขัน (Competition) ในระบบการค้าแบบเสรี การแข่งขันทางธุรกิจมีความรุนแรงมาก ทำให้ธุรกิจจะต้องปรับตัวเอง พัฒนาธุรกิจของตนให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งรายอื่นได้ เช่น ธุรกิจการผลิตต้องปรับปรุงสินค้าของตนให้มีคุณภาพ มีรูปแบบที่ทันสมัย และราคาไม่แพง จึงจะสามารถส่งเสริมการขายได้ เป็นต้น การแข่งขันในปัจจุบันไม่ใช่จำกัดอยู่แต่เพียงธุรกิจประเภทเดียวกันเท่านั้น เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลมจะมีคู่แข่งที่เป็นเครื่องดื่มที่ทดแทนกันได้เข้ามาเป็นคู่แข่ง เช่น น้ำดื่ม น้ำผลไม้ ชาเขียว เป็นต้น ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น

5.2.7 ผู้ขายวัตถุดิบ (Supplier) สินค้าและบริการมีความสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจ ดังนั้นการที่ธุรกิจติดต่อซื้อขายกับ Supplier เพียงรายเดียวย่อมมีความเสี่ยงสูง อำนาจต่อรองมีน้อย ทำให้ต้องซื้อสินค้าและบริการในราคาสูง แต่หากธุรกิจไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ จะต้องทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือต้องแสวงหา Supplier หลาย ๆ ราย เพื่อกระจายความเสี่ยงและมีอำนาจต่อรองได้มากขึ้น ทำให้ซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง

5.2.8 คนกลาง (Middleman) เป็นตัวกลางทางการตลาดหรือช่องทางการจัดจำหน่ายที่จะทำให้สินค้าเคลื่อนที่จากผู้ผลิตไปถึงมือผู้บริโภคอย่างทั่วถึงและทันกับความต้องการ ได้แก่

1) ช่องทางการจัดจำหน่ายคือพ่อค้าส่ง พ่อค้าปลีกที่ทำหน้าที่นำสินค้าไปเสนอขายแก่ผู้บริโภค

2) การกระจายสินค้าเป็นการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำสินค้าถึงมือผู้บริโภคด้วยความรวดเร็วสนองความต้องการของลูกค้าในการขนส่ง การเก็บรักษาสินค้า บริการด้านการเงิน ความเสี่ยงภัย และบริการอื่นๆ ที่ทำให้การซื้อขายมีความสมบูรณ์

6. ประเภทของธุรกิจ

ประเภทของธุรกิจแบ่งตามลักษณะของกิจกรรมที่กระทำได้ 8 ประเภท ดังนี้

6.1 ธุรกิจการเกษตร (Agricultural Business) เป็นธุรกิจที่มีรากฐานมาจากอาชีพดั้งเดิมของคนไทยคืออาชีพเกษตรกรที่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง เป็นต้น ผลผลิตทางการเกษตรส่วนหนึ่งจำหน่ายภายในประเทศและอีกส่วนหนึ่งส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

ภาพที่ 1.4 แสดงการประกอบธุรกิจการเกษตร
(ที่มา : <http://emirates-business.ae>)

6.2 ธุรกิจอุตสาหกรรม (Industrial Business) เป็นการดำเนินธุรกิจในเชิงการผลิต คือ การแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นสินค้า แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

6.2.1 อุตสาหกรรมโรงงาน เป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ ใช้เงินลงทุนสูง ใช้สถานที่ในการตั้งโรงงานที่มีความมั่นคง มีกระบวนการผลิตที่ทันสมัย มีเครื่องมือเครื่องจักรในการผลิต สามารถผลิตได้ครั้งละมากๆ (Mass Production) เช่น โรงงานทอผ้า โรงงานประกอบรถยนต์ เป็นต้น

ภาพที่ 1.5 แสดงการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมโรงงาน
(ที่มา : <http://www.headlightmag.com>)

6.2.2 อุตสาหกรรมในครัวเรือน เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ใช้เงินลงทุนน้อย ใช้แรงงานผลิตภายในครัวเรือน ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ใช้ช่างฝีมือ เช่น การทอผ้าไหม การทำผ้าบาติก เป็นต้น

ภาพที่ 1.6 แสดงวิถีชีวิตชุมชนกลุ่มผ้าบาติกเมืองยอน
(ที่มา : <https://www.youtube.com>)

6.3 ธุรกิจการพาณิชย์ (Commercial Business) เป็นธุรกิจเกี่ยวกับการจำหน่าย เช่น การซื้อ การขาย ที่จะนำสินค้าจากผู้ผลิตไปขายต่อแก่ผู้บริโภค ธุรกิจประเภทนี้ ได้แก่ การค้าส่ง การค้าปลีก ตัวแทนจำหน่าย

ภาพที่ 1.7 แสดงการประกอบธุรกิจการพาณิชย์
(ที่มา : <http://sirmduang.blogspot.com>)

6.4 ธุรกิจเหมืองแร่ (Mining Business) เป็นธุรกิจที่เกี่ยวกับการขุดเจาะนำเอาทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ มาใช้ เช่น ถ่านหิน ดีบุก น้ำมัน ปูนซีเมนต์ เป็นต้น

ภาพที่ 1.8 แสดงการประกอบธุรกิจเหมืองแร่
(ที่มา : <http://www.thaibizchina.com>)

6.5 ธุรกิจการเงิน (Finance Business) เป็นธุรกิจที่ส่งเสริมให้ธุรกิจต่าง ๆ มีความคล่องตัวมากขึ้น เช่น การซื้อขายที่ดิน ซื้อเครื่องจักร ซื้อวัตถุดิบ ค่าแรงงาน เป็นต้น ธุรกิจการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน บริษัทประกันภัย เป็นต้น

ภาพที่ 1.9 แสดงการประกอบธุรกิจการเงิน
(ที่มา : <https://thinkofliving.com>)

6.6 ธุรกิจบริการ (Services Business) เป็นธุรกิจที่ทำหน้าที่การให้บริการแก่ผู้บริโภค เพื่อสร้างความสะอาด สบาย ความรวดเร็ว ความปลอดภัย ความพึงพอใจ ความสวยงาม ความสุขทางกายและทางใจ เช่น ธุรกิจเสริมความงาม การประกันภัย การธนาคาร การสื่อสาร การรักษาพยาบาล การศึกษา ความบันเทิง ที่ปรึกษาทางกฎหมาย เป็นต้น

ภาพที่ 1.10 แสดงการประกอบธุรกิจบริการ
(ที่มา : <http://www.tcjthai.com>)

6.7 ธุรกิจการก่อสร้าง (Construction Business) เป็นธุรกิจโครงสร้างที่ก่อให้เกิดธุรกิจอื่นที่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ตามมา เช่น โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ โรงงานผลิตเหล็ก ร้านขายวัสดุก่อสร้าง ตลอดจนผู้รับเหมาก่อสร้าง เป็นต้น ซึ่งเป็นธุรกิจที่จะก่อให้เกิดความสละสลวยในด้านสาธารณูปโภค และที่อยู่อาศัยของประชาชน

ภาพที่ 1.11 แสดงการประกอบธุรกิจการก่อสร้าง
(ที่มา : <https://www.thaicontractor.wordpress.com>)

6.8 ธุรกิจอื่น ๆ (Other Business) เป็นธุรกิจที่นอกเหนือไปจากธุรกิจดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ เช่น แพทย์ ครู เกษีกร สถาปนิก จิตรกร เป็นต้น

ภาพที่ 1.12 แสดงการประกอบธุรกิจอื่น ๆ เช่น จิตรกร เป็นต้น
(ที่มา : <http://static.vovworld.vn>)

7. รูปแบบการดำเนินธุรกิจ

การประกอบธุรกิจการค้าอาจดำเนินการได้หลายรูปแบบ ทั้งโดยบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของกิจการโดยลำพัง หรืออาจดำเนินการโดยร่วมลงทุนกับบุคคลอื่นเป็นกลุ่มคณะก็ได้ การที่จะตัดสินใจเลือกดำเนินธุรกิจการค้าในรูปแบบใดนั้น ผู้ประกอบการจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการด้วยกัน เช่น ลักษณะของกิจการค้า เงินทุน ความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การประกอบธุรกิจนั้นประสบผลสำเร็จ นำมาซึ่งผลประโยชน์และกำไรสูงสุด

7.1 กิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) เป็นการประกอบธุรกิจที่มีบุคคลคนเดียวเป็นผู้ลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการโดยลำพัง กิจการในลักษณะนี้หากเข้าข่ายเป็นกิจการตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 กำหนดให้ต้องจดทะเบียน เจ้าของกิจการต้องยื่นจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้เริ่มประกอบกิจการ

ลักษณะของกิจการเจ้าของคนเดียว มีดังนี้

- 1) ความเป็นเจ้าของมีเพียงคนเดียว
- 2) ก่อตั้งง่าย เลิกง่าย
- 3) เสียค่าใช้จ่ายในการก่อตั้งน้อย
- 4) เจ้าของรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว
- 5) ใช้เงินลงทุนในการดำเนินการน้อย
- 6) ผลการดำเนินงานเป็นของเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว
- 7) การรักษาความลับทำได้ง่าย
- 8) มีกฎหมายบังคับน้อย
- 9) เสียภาษีเงินได้แบบบุคคลธรรมดา
- 10) มีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน

ภาพที่ 1.13 ร้านขายของชำ
เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว
(ที่มา : <http://www.astvmanager.com>)

7.2 ห้างหุ้นส่วน (Partnership) เป็นการประกอบธุรกิจที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งผลการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นกำไรหรือขาดทุนตามอัตราส่วนที่แต่ละคนได้ลงทุนไป

ลักษณะของห้างหุ้นส่วน มีดังนี้

- 1) มีสัญญาร่วมกันระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- 2) มีการนำเงินสด ทรัพย์สินอื่น แรงงานและสติปัญญามาลงทุนร่วมกันเท่าใดก็ได้
- 3) มีการกระทำกิจกรรมร่วมกัน
- 4) มีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งปันผลการดำเนินงานซึ่งกันและกัน

ห้างหุ้นส่วนแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

7.2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ (Ordinary Partnership) คือ ห้างหุ้นส่วนที่หุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบในหนี้สินของห้างอย่างไม่จำกัดจำนวน แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” เป็นการประกอบธุรกิจที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน ผู้ลงทุนเรียกว่า “หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด” ซึ่งจะต้องรับผิดชอบในหนี้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจอย่างไม่จำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนสามัญนี้จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ก็ได้

ภาพที่ 1.14 แสดงห้างหุ้นส่วนสามัญ
(ที่มา : <http://media.yellowpages.co.th>)

2) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เรียกว่า “ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล” เป็นการประกอบธุรกิจที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน ผู้ลงทุนเรียกว่า “หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด” ซึ่งจะต้องรับผิดชอบในหนี้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจอย่างไม่จำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนสามัญนี้จะต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ภาพที่ 1.15 แสดงห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
(ที่มา : <https://lh4.googleusercontent.com>)

7.2.2 ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Limited Partnership) เป็นการประกอบธุรกิจที่มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาลงทุนและเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน ผู้ลงทุนแบ่งออกเป็น 2 จำพวก คือ จำพวกที่ต้องรับผิดชอบในหนี้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจอย่างไม่จำกัดจำนวน เรียกว่า “หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด” และอีกจำพวกหนึ่งซึ่งรับผิดชอบในหนี้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่เกินจำนวนเงินที่ตกลงจะร่วมลงทุนด้วย เรียกว่า “หุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิด” ห้างหุ้นส่วนจำกัดต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ภาพที่ 1.16 แสดงห้างหุ้นส่วนจำกัด
(ที่มา : <http://static.panoramio.com>)

7.3 บริษัทจำกัด (Limited Company) เป็นการประกอบธุรกิจซึ่งจัดตั้งขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้น แต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ ซึ่งการจัดตั้งบริษัทจำกัดนั้นจะต้องดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) ต้องมีผู้เริ่มก่อการตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิขึ้นแล้วไปจดทะเบียน
- 2) เมื่อจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิแล้ว ผู้เริ่มก่อการต้องจัดให้หุ้นของบริษัทที่จะตั้งขึ้นนั้นมีผู้เข้าชื่อจองซื้อหุ้นจนครบ
- 3) ดำเนินการประชุมตั้งบริษัท โดยต้องส่งคำบอกกล่าวนัดประชุมให้ผู้จองทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วันก่อนวันประชุม
- 4) เมื่อได้ประชุมตั้งบริษัท และที่ประชุมได้แต่งตั้งกรรมการบริษัทแล้ว ผู้เริ่มก่อการต้องมอบหมายกิจการให้กรรมการบริษัทรับไปดำเนินการต่อไป
- 5) กรรมการบริษัทเรียกให้ผู้เริ่มก่อการและผู้จองหุ้นชำระค่าหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 25 ของมูลค่าหุ้น (ทุนของบริษัทจะแบ่งเป็นกี่หุ้นก็ได้ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าหุ้นละ 5 บาท)
- 6) เมื่อได้รับเงินค่าหุ้นแล้ว กรรมการต้องไปจดทะเบียนเป็นบริษัทภายใน 3 เดือน หลังจากการประชุมตั้งบริษัท
- 7) ในการจัดตั้งบริษัท ถ้าได้ดำเนินการทุกขั้นตอนดังต่อไปนี้ภายในวันเดียวกับวันที่ผู้เริ่มก่อการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ กรรมการจะจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและจดทะเบียนตั้งบริษัทไปพร้อมกันภายในวันเดียวกันได้

- (1) จัดให้มีผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นครบตามจำนวนหุ้นทั้งหมดที่บริษัทจะจดทะเบียน
- (2) ประชุมจัดตั้งบริษัทเพื่อพิจารณากิจการต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1108 โดยมีผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นทุกคนเข้าร่วมประชุม และผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นทุกคนให้ความเห็นชอบในกิจการที่ได้ประชุมกันนั้น
- (3) ผู้เริ่มก่อการได้มอบกิจการทั้งปวงให้แก่กรรมการบริษัท
- (4) กรรมการได้เรียกให้ผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นใช้เงินค่าหุ้น โดยจะเรียกครั้งเดียวเต็มมูลค่าหรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ตามมาตรา 1110 บรรดาสองก็ได้ และผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นทุกคนได้ชำระเงินค่าหุ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 1.17 แสดงบริษัทจำกัด
(ที่มา : <http://laminafilms.com>)

7.4 บริษัทมหาชนจำกัด (Public Company Limited) เป็นการประกอบธุรกิจซึ่งจัดตั้งขึ้นด้วยประสงค์ที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยผู้ถือหุ้นมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ และบริษัทดังกล่าวได้ระบุนิติบุคคลขึ้นในหนังสือบริคณห์สนธิ

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ได้กำหนดลักษณะโครงสร้างของบริษัทมหาชนจำกัด ไว้ดังนี้

- 1) **จำนวนผู้ถือหุ้น** มีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป
- 2) **ทุนจดทะเบียน** ไม่มีการกำหนดจำนวนทุนจดทะเบียนขั้นต่ำไว้
- 3) **มูลค่าหุ้นและการชำระเงินค่าหุ้น** หุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดแต่ละหุ้นจะต้องมีมูลค่าเท่ากัน และต้องชำระค่าหุ้นครั้งเดียวเต็มมูลค่าหุ้น
- 4) **จำนวนกรรมการ** ต้องมีจำนวนกรรมการของบริษัทไม่น้อยกว่า 5 คน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีที่อยู่ในประเทศไทย

การจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดอาจดำเนินการโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

1) การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท เริ่มโดยบุคคลธรรมดาตั้งแต่ 15 คนขึ้นไปดำเนินการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ แล้วดำเนินการจัดทำหนังสือชวนประชาชนให้ถือหุ้น หรือเมื่อผู้เริ่มจัดตั้งได้จองถือหุ้นทั้งหมดครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิแล้วก็จะเรียกประชุมจัดตั้งบริษัท หลังจากนั้นผู้เริ่มจัดตั้งจะต้องส่งมอบกิจการและเอกสารทั้งปวงให้แก่คณะกรรมการของบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับเลือกตั้งเพื่อนำความไปจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทต่อไป

2) การแปรสภาพบริษัทเอกชนเป็นบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทเอกชนอาจแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดได้เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติพิเศษตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ภาพที่ 1.18 แสดงบริษัทมหาชนจำกัด
(ที่มา : <http://kmcenter.rid.go.th>)

7.5 สหกรณ์ (Co-operative) เป็นรูปแบบขององค์กรธุรกิจที่จัดขึ้นในกลุ่มอาชีพเดียวกันเพื่อช่วยเหลือบรรดาสมาชิกและรักษาสិทธิประโยชน์ของสมาชิกเป็นสำคัญ ส่วนกำไรถือเป็นวัตถุประสงค์ของ ผู้ริเริ่มที่ทำให้เกิดเป็นสหกรณ์ คนแรก คือ นายโรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen) ชาวอังกฤษ และได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งสหกรณ์ ส่วนความเป็นมาของสหกรณ์ในประเทศไทยนั้น ได้จัดตั้งขึ้นครั้งแรกในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2456 คือ “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” ตั้งอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลก จัดตั้งโดยกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ในปลายรัชสมัยรัชกาลที่ 5 และยังคงดำเนินการอยู่จนกระทั่งปัจจุบันนี้ การดำเนินธุรกิจในรูปแบบของสหกรณ์ในประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้ 6 ประเภท คือ

7.5.1 สหกรณ์การเกษตร (Cooperative Agricultural Society) คือ องค์กรที่ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในด้านเงินทุน การผลิต การจำหน่าย และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรสมาชิกให้ดีขึ้น

ภาพที่ 1.19 แสดงสหกรณ์การเกษตร
(ที่มา : <http://www.cad.go.th>)

7.5.2 สหกรณ์ประมง (Cooperative Fishery Society) คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมงเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้จึงรวมกันโดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ภาพที่ 1.20 แสดงสหกรณ์ประมง
(ที่มา : <http://mwsc.dit.go.th>)

7.5.3 สหกรณ์นิคม (Cooperative Colony Society) คือ สหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัยการผลิต และสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิก